

JÉZUS ISTEN FIA – ŐT HALLGASSÁTOK!

(olvasmány, egyházi iskolában ajánlott téma)

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskolák óraszám: 1.

(Mt 17,1–8)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom: Keresztyén Biblia Lexikon, Budapest, 1995; Eduard Schweizer, Das Evangelium nach Lukas, Göttingen, 1986; Magyarázatos Biblia; Dr. Varga Zsigmond: Máté evangéliumának magyarázata. (JK), Budapest, 1995; Kálvin János: Magyarázat Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához III, Budapest, 1941; Ravasz László: Az újszövetség magyarázata I., Budapest, Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, 1991, Leonhard Goppelt: Az Újszövetség teológiája, Budapest, 1992; Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985; <http://www.lelkesztovabbkepzo.hu>)

Jézus megdicsőülésének a története megtalálható mindhárom szinoptikus evangéliumban. (Mk 9,2–13; Lk 9,28–36) Mindhárom evangélium leírása szerint ezt az eseményt a haláláról és feltámadásáról szóló prófécia és a követésre hívás előzi meg. Utána pedig gyógyítási történetek következnek. A keresztfelvételéről szóló biztatással Jézus arra tanítja a tanítványokat, hogy aki elindul az Ő útján, annak az egész életét oda kell szánni. Legyen kész az életéről lemondani.

A haláláról és a feltámadásáról szóló prófécia és a megdicsőülés történetének egymás mellé állítása utal Jézus kettős természetére: Ő a szenvedő Jézus és a dicsőséges Krisztus is.

Ezek a csodák is, mint a megdicsőülés története, Jézus mennyei hatalmáról tesznek bizonyosságot.

A megdicsőülés történetében megmutatja Jézus, hogy honnan jön az az erő, amely képessé teszi Őt ennek az emberi képességeket meghaladó küldetésnek a teljesítésére. A földi Jézus arcán egy pillanatra a mennyei Isten dicsősége szemmel láthatóan tükröződik vissza. Jézus, aki általában szegény vándortanítóként mutatkozott meg a világban, ebben a történetben mennyei fényben és dicsőségben tündököl.

Aki a kereszten teljesen kiszolgáltatottnak látszik, megmutatja, hogy milyen hatalom rejtőzik Őbenne, a magát önként halálra adó Mesterben. Jézus megdicsőülésének története bepillantást is enged abba, hogy hogyan készül fel Jézus arra, hogy elveszti az életét.

A megdicsőülés hegyén Jézus fellebbenti egy pillanatra Isten titkáról a fátylat, és a három legszeretettebb tanítványát egy egyszeri, különleges élményben részesíti.

A történet Jézus életének két fontos eseményét köti össze. A keresztségét és mennybemenetelét. A mennyei szózzal találkozunk a keresztségnél, és az elváltozott arccal pedig a mennybemenetel.

1. vers: Jézus a legszűkebb tanítványi körét viszi magával, Pétert, Jakabot és Jánost. Kiemeli a szöveg, hogy Jézus viszi magával a három tanítványt, Ő vezeti őket, és nem mintegy együtt mennek. Máté nem jegyzi le, hogy pontosan hol van ez a hely. Annyi derül ki, hogy egy magas hegyen. Jézus életében sokszor a fontos események hegyen történtek. (Hegyi Beszéd, Jézus megkísértése, keresztre feszítés és mennybemenetel). A magas hegy szimbolizálja az Istenhez való közelséget. Az Ószövetségben is számtalan fontos esemény hegyen történt (pl. törvényadás). Felmenni a hegyre azt is szimbolizálja, hogy az ember a mindennapok fölé emelkedik Istenhez közelebb, felülről, mintegy Isten perspektívájából lát rá az életre, a mindennapokra.

2. vers: Jézus a hegyen átváltozott. A görög szöveg szerint metamorfózison ment át. A földi, emberi forma változik mennyeivé. Ez a csodálatos átalakulás a zsidó apokaliptika szerint az eszkatológia üdvkorszak ajándéka az igazak számára. Jézus valamit megmutatott, leleplezett magából a három hozzá legközelebb álló tanítványa előtt egy olyan helyen, ami távol van a többi embertől, de szimbolikusan Istenhez közel. A három kiválasztott előtt Jézus a mennyei arcából mutatott meg valamit. Az átváltozás azt jelentette, hogy az arca olyan lett, mint a napé, és a ruhája, mint a fény. Ez az esemény előreutal Jézus dicsőséges feltámadására és mennybemenetelére. Mózes arcán volt hasonló fényesség, amikor Istennel találkozott a Sínai-hegyen. (2Móz 34,29–35) Mózes arca csak visszatükröződést mutatott. A két személy, aki megjelenik Jézusnak és a tanítványoknak Mózes és Illés, ők Izrael népének, a törvénynek és a prófétáknak két legfőbb képviselői. A fehér ruha a mennyei lényeknek öltözete. A fehér ruha utal a mennyei testre, amelyet majd a választottak viselnek. (Ravasz László)

3. vers: A megjelenés azt jelenti görögül, hogy látni lehetett. Látszódott, látták. Máté elbeszélése szerint Jézus megdicsőülésének a lényege ez a beszélgetés. Az, hogy Jézus előtt Mózes és Illés jelent meg, arra utal, hogy az Ószövetség prófétái is meghódolnak Jézus előtt (Ravasz László).

4. vers: A három tanítvány közül az első, aki reagál, mint ahogy ezt máshol is tapasztaljuk, Péter. Itt azonban nem olyan heves, hanem inkább visszafogottan viselkedik. Jézust Úrnak szólítják már. Péter ünnepet szeretne tartani a helyen, ezért javasolja, hogy készít három sátrat.

5. vers: Fényes felhő takarta be őket. Ez nem egy természetes felhőt jelent, hanem olyat, amely Isten jelenlétét szimbolizálja. Isten megszólal úgy, mint ahogyan az Ószövetségben gyakran olvassuk: „*íme*”. A felhők közül szólal meg Isten, ahogyan Jézus megkeresztelkedésekor. Elismétli Isten azt, amit akkor mondott (Mt 3,17), de kiegészíti azzal, hogy hallgassák Jézust. A felhő-motívumról olvasunk Jézus mennybemenetelekor, (ApCsel 1,9), Jézus visszajövelekor (Lk 21,27) a hívők elragadtatásakor (1Thessz 4,17) Kálvin szerint azért árnyékolta be őket felhő, mert még nem alkalmasak a tanítványok arra, hogy a mennyei dicsőséget szemléljék.

6. vers: A tanítványok reakciója a nagy félelem. Ahogyan az embereket mindig is egyfajta félelemmel töltötte el a Szenttel való találkozás.

7. vers: Jézus felszólítása, hogy keljenek fel a tanítványok, ugyanúgy hangzik görögül, hogy: Támadjatok fel! (Mt 9,25) Amikor Jézus feltámadt, akkor esik szó megint arról, hogy odamegy, odalép a tanítványokhoz, akik a feltámadott Jézus előtt leborultak, és féltek, és kiküldi őket. (Mt 26,17–18)

8. vers: Amikor a tanítványok felemelik a szemüket, csak egyedül Jézust látják. Eltűnik a látomás, és ott marad velük Jézus, és Rá kell figyelni. Az ószövetség nagy embereinek eltűnése arra utal, hogy az Ószövetség ideje lejárt, helyette itt egy új időszak és korszak vette kezdetét Jézussal. A látomás csak a Jézusra mutató jel volt. Gyorsan tűnt el, hogy a tanítványok figyelmét ne terelje el Jézusról, hanem csak rámutasson. Jézus előtt leborulni és az Ő szavára feltámadni: ez az, amit a későbbi tanítványoknak is tenni kell. Mert, akit Jézus megérint, az életre támad fel.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom:* Berta Judit: A szocializációs ágensek hatása a példaképválasztásra, in: Új Pedagógiai Szemle, 58. évf., 6–7., 2008. 64–77.; N. Kollár Katalin – Szabó Éva: Pedagógusok pszichológiai kézikönyve II. kötet, Osiris Kiadó, Budapest, 2017.; Uzsálné Pécsi Rita: A nevelés az élet szolgálata 3. – A serdülőkor életfeladatai (1.), Kulcs a Muzsikához Kiadó, Pécs, 2011.)

A gyermek első természetes közege a család. Itt kapja meg az alapvető biztonságot, életének kereteit, a döntő értékeket. Az évek múlásával egyre több felnőttel és kortárssal is kapcsolatba kerül. A kisiskolás korban elkezdődik az átpártolás. Egyre fontosabbak számára kortársai, sok időt tölt velük, a normákat azonban, amelyekhez igazodik, még a felnőttek útmutatása jelenti számára. A serdülőkorban érkezik el a teljes átpártolás ideje. A kiskamasz számára fontosabb lesz a kortárs csoport a felnőtteknél. Bizonyos kutatások azt mutatják, hogy minden területen a kortársak véleménye a döntő. A kortársak befolyása a hangsúlyosabb a barátok választása, a szabadidős tevékenységek, a divat követésének kérdéseiben. A családé marad a nagyobb szerep a pályaválasztásban, az erkölcsi kérdésekben.

Mivel ebben az életszakaszban a gyermek önállósodik, elválik, eltávolodik a szülőtől, természetes, hogy nem minden problémáját szeretné szüleivel megosztani, jó szülő-gyermekkapcsolat esetén sem. Igényli azonban az útmutatást, mind a szülő, mind az őt körülvevő felnőttek részéről. Fontosak azok a „bábák”, akik körülveszik új identitása születésekor. Olyan nála idősebb, tapasztaltabb fiatalokra és felnőttekre van szükség, akikben ő megbízik, akikkel szívesen megosztja kérdéseit. Ilyen „bába” lehet a hittanoktató, egy ificsoport idősebb tagja, vagy más családtag, gyülekezeti tag is. Azzal segítünk a kamaszoknak, ha tereljük őket a kortárs gyülekezeti, ifjúsági csoport felé, családjaikat pedig szívesen fogadjuk a gyülekezet többgenerációs közösségében. Így a számára ismerős, kedvelt emberek és közösségek normakövetésében vonatkoztatási csoportokká válhatnak számára.

A család és a kortárs közösség hatása mellett a 21. századra jelentőssé vált a kiskamaszok számára mindaz, amivel a képernyőn, a közösségi média felületein találkoznak. Példaképeket választanak, eléjük tárt értékekkel azonosulnak a virtuális világban is. Tisztában kell lennünk ennek veszélyeivel és súlyával. A média világának példaképeire gyakran jellemző:

- Hatásuk a családéval azonos mértékben jelenik meg.
- Ritkán mutatnak klasszikus értékeket.
- Nem érték az erőfeszítés, a teljesítmény.
- Álvalóság és valóság összefolynak.
- A serdülőkor feladata lenne az identitás keresése – itt uniformizált szerepeket talál.
- A hír, dicsőség, a nárcisztikus álmok, a sztárokkal való azonosulás fényében az átlagos képességek elfogadhatatlanok.
- Az én értéke a hangsúlyos a közösség helyett.
- Nem is kell példakép – csak légy a mi autonóm fogyasztónk! – hangzik és sugárzik az üzenet.

Meg kell próbálnunk személyes kapcsolatainkkal, kommunikációnkkal tudatosságra nevelni szülőket és gyermekeket egyaránt.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Jézus Isten Fia, akire hallgathatunk.

Kognitív: Arra való rámutatás, hogy Jézus Isten Fia, akinek a tanítására kell hallgatnunk.

Affektív: Az útkeresés érzelmi és motivációs hátterének feltárása.

Pragmatikus: Annak a segítése, hogy a tanuló a mindennapokban keresse, hogy mi Jézus útmutatása egy-egy élethelyzetben.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>1. Beszélgetés: Te kire hallgatsz? Kinek az útmutatását veszed először figyelembe? Használjuk a TK útjelző-táblás rajzát!</p> <p>2. Beszélgetés: Kire hallgatok? Gondolják tovább a tanulók a felvetett kérdést: kik azok a személyek, akikre leginkább hallgatok?</p>	<p>TK Beszélgetés: te kire hallgatsz?</p> <p>MFEI 1. feladat segít végig gondolni a kérdést</p>
Feldolgozási javaslat	<p>1. Hogyan lehet Istenre hallgatni?</p> <p>Írjuk fel folyamatábraként a táblára a következő szavakat, majd magyarázzuk el, hogy Isten a törvényen, a prófétákon, majd Jézuson keresztül mutatott utat:</p> <p>Törvény Próféták Jézus</p> <p>Isten akaratát, a Tízparancsolat betöltését Jézus szavai és magatartása mutatta meg a legjobban. Az Ige rá irányítja a figyelmünket: Rá hallgassatok! (E gondolatok megfogalmazásában segítséget nyújt a TK összefoglaló, lila háttérű része)</p> <p>2. Bibliai történet A hittanoktató a saját szavaival mesélje el a történetet. Kicsit hosszabb bevezetőt mondjunk, mint ami a tankönyvi bibliai idézetben olvasható, ezzel felkeltve a hittanosok kíváncsiságát. A feszültséget fokozzuk addig, hogy a mennyei hang megszólalása legyen a csúcspont.</p> <p>3. Megbeszélés Keressünk együtt választ a következő kérdésekre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hogyan látják a tanítványok Jézust? • Mire utalhat az őt körülvevő fényesség, világosság? <p>Mutassunk rá: a világosság Isten megjelenésének jele is, a nagy fényesség Jézus Istennel egyenlő hatalmára utal</p>	<p>TK: lila, összefoglaló mező</p> <p>Rámutatás a törvény, a próféták és Jézus szerepének összefüggésére</p> <p>TK A bibliai történet megismerése</p>

	<p>Milyen útmutatást hallanak a tanítványok a felhőből? Mutassunk rá: Jézus Isten fia, az ő útmutatására kell hallgatniuk a tanítványoknak</p> <p>Ki hogyan vezette helyes útra Isten népét? A történetben szereplő személyek szerepéről: MFEI 2.</p> <p>4. Aranymondás: <i>„Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm, őt hallgassátok!”</i> (Mt 17,5)</p> <p>A történethez kapcsolódva, abból kiemelve értelmezzük az aranymondást, beszéljük meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mit tudunk meg arról, ki Jézus? • Mit jelenthet: Őt hallgatni, Rá hallgatni? <p>Munkáltatás az aranymondáshoz kapcsolódva: Boríték vagy tarisznya hajtogatása, amelynek külsejére ráírjuk az aranymondást. A további aranymondásokat ebbe gyűjtjük majd össze, jelképezve ezzel, hogy mi mindent jelent Jézusra hallgatni. Az összegyűjtött aranymondásokat elővehetjük az óra eleji ismétlések során és az összefoglaláskor is.</p> <p>5. MFEI 3.: csoportmunkában Kisebb csoportokban kérjük meg a gyerekeket, hogy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – beszéljék meg, mit jelentenek a feladatban szereplő Igék, – idézzenek fel, vagy találjanak ki mindegyikhez egy-egy helyzetet, amelyben segíthet az ige, – válasszanak ők maguk egy igét, ami segíthet nekik! <p>A csoportmunka eredményéről hallgassuk meg a tanulókat, úgy, hogy</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ egy-egy Igéhez kapcsolódó értelmezést és példákat hallgassunk meg egymás után, ○ azután térjünk át a következő igékre, végül a maguk által választottra! <p>Mutassunk rá a feladat kapcsán: Isten Igéje, a Biblia segít abban, hogy ma hogyan hallgathatunk Jézusra.</p> <p>6. Énekjavaslat: Sűrű sötét van... (TK 16. ének),</p>	<p>MFEI 2. feladat A történetben szereplő személyek szerepének megértése</p> <p>Rámutatás a lecke és a történet fókuszára: Jézusra hallgassatok!</p> <p>MFEI 3. feladat Csoportmunka Példák értelmezése: bibliai igehelyek jelentése, útmutatása mai helyzetekben</p>
--	--	---

	Kegyves Jézus, itt vagyunk... (TK 11. ének, RÉ21 202. ének)	
Munkáltatás	Boríték vagy tarisznya hajtogatása, amelynek külsejére az aranymondást: „Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm, őt hallgassátok!” (Mt 17,5) A további aranymondásokat ebbe gyűjtjük majd össze. Az összegyűjtött aranymondásokat elővehetjük az óra eleji ismétlések során és az összefoglaláskor is.	A témához kapcsolódás: E témában olyan dolgokat fogunk összegyűjteni, amelyek megmutatják nekünk, mit jelent Jézusra hallgatni
Házi feladat		

TOVÁBBI ÖTLETEK

Letölthető képsor:

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/jesus-transfiguration/>

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 43 –44. oldal

A képen látható:

- Rajzos illusztráció: Elágazó utak rajta útjelző táblával. Feliratok: Jóban, rosszban a haverokkal. Ami először eszembe jut. A szüleim azt mondták, Jézus azt tanítja:
- Fénykép: A Tábor hegy ma

A szöveg: Hallgass Jézusra!

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Képzeljétek el, hogy az útjelző tábla előtt állva azon gondolkodtok, hogy kire hallgassatok, amikor a helyes utat kell megválasztanotok! Olvassátok el a tábla szövegeit és gondolkodjatok!
- Milyen helyzetekben hallgattok a társaitokra?
- Milyen szituációiban hallgattok a szüleitekre?
- Mikor van olyan eset, amikor spontán cselekszel?

2. Szövegelemzés:

- Kiket választott Jézus maga mellé, mikor a hegyre ment? Kik ők? Mit tudtok róluk?
- Milyen látomásuk volt? Kiket láttak? Kik ők? Mit tudtok róluk?
- Mit akart Péter építeni a látomásuk szereplőinek?
- Mit hallottak? Mit jelent ez a mondat? Ki mondhatta?
- Mit éreztek a tanítványok? Miért?
- Jézus hogyan nyugtatta meg őket?

Beszélgétpontok az aranymondáshoz

„Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm, őt hallgassátok!” (Máté 17,5)

- Ki mondta ezt a mondatot? Kik hallották?
- Mit jelent ez a mondat? Mi vonatkozik belőle rád is?
- Miért kell Jézusra hallgatni?

Motivációhoz:

Drámapedagógiai ötlet: Legbelső kör

Gyakorlat annak az illusztrálására, hogy Jézus miért csak a legbelső tanítványi körét vitte fel a hegyre. Ha valakinek valami nagyon fontosat akarunk mondani: félrehívjuk, és úgy beszélünk vele.

Először is küldjük ki három hittanost a teremből, vagy valami más módon érjük el, hogy a csoport maradék részével tudjunk úgy beszélni, hogy ne hallják.

A csoportot állítsuk fel egy kijelölt útvonal mentén, létszámtól függően két oldalról vagy egy oldalról. Akik ki lettek küldve, végig fognak menni az útvonalon, de az út mellett állók közül néhányan, akikkel ez előre meg van beszélve, fognak csinálni valamit. (Pl. ha van egy jó nagyhangú gyerek, akkor váratlanul ráordít, amikor mellé ér, egy másik megpróbálja összekócolni a haját, a harmadik tart egy cukrot a bezárt öklében, de szívesen odaadja, ha elkéri tőle stb. Olyanokat próbáljunk meg kitalálni, ami testhezálló, de nem kell mindenkinek adni valami feladatot, a többség csak álljon és nézzen sokatmondóan.

Ha megbeszéltünk mindent, akkor álljunk fel a helyünkre és hívjuk be a kiküldötteket. Elmondjuk nekik, hogy végig kell menniük az útvonalon és lehet, hogy fog velük történni ez-az, így figyeljenek. Miután ezt elmondtuk, a három kiküldött hittanos közül az egyiket vonjuk félre és suttogva, hogy mások ne hallják, mondjuk el neki pontosan, hogy kitől mire számíthat – a pozitív és negatív dolgokat egyaránt. Ezért se legyen sok meglepetés, mert három-négy dolognál többet nem lehet megjegyezni egyszeri elmondásra! A másik két kiküldött hittanosnak ne mondjunk el semmit.

Ha ezekkel az előkészületekkel végeztünk, indulhatnak a körök – egyenként mennek végig az útvonalon. A három volt kiküldött hittanos közül azok, akik nem mennek éppen, húzódnak a terem sarkába, csukják be a szemüket és fogják be a fülüket, hogy ne lássanak, halljanak semmit, így mindegyikük számára tiszta lappal indul a gyakorlat. (Arra is figyeljünk, hogy az, akit beavattunk, de adja tovább az információt!) Járják végig mindhárman az útvonalat, majd kérdezzük meg, hogy láttunk-e különbséget a beavatott és a nem beavatottak viselkedése között, aki tudta, mire számíthat, ő is mondja el, hogyan ment neki az útvonalnak, meg a többiek is.

Jézus is beavatta a legközelebbi tanítványait, hogy lássák azt, hogy mi a végkifejlete annak, amiben benne vannak, hova vezet az az út, amin járnak. Feltehetjük azt a kérdést is, hogy az életünk útját hogyan járjuk szívesebben, úgy, hogy beavatnak abba, mire számíthatunk, vagy úgy, hogy nem tudunk semmit róla?

Feldolgozáshoz:

Szerepjáték:

Egy tanuló vállalja Péter szerepét, s mesélje el a többieknek, mi történt vele a hegyen.

Vagy:

Interjú: Egy tanuló Péter szerepét, egy az interjúkészítőét vállalja, s a történetekről kérdezi Pétert.

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

MFEI 47. o. 1. feladat/MFGY 38. o. 1. feladat

Önálló munka, személyes irányultságú feladat, ne ellenőrizzük. Szolgálja a tanulók őszinte elgondolkodását a témáról.